

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET-
TULAJDONA.
TELEFON: 158 szám.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCZA 10 SZÁM
TELEFON: 158 SZÁM.

Az E. G. E. alapító tagdíja 2000 lei, rendes tagdíja évi 200 lei, kiegészítő, gazdatisztek és gazd. alk. részére 150 lei. A tagok az Erdélyi Gazdát 150 lei pótdíj ellenében kapják.

A lapfelügyelő bizottság felügyelete mellett felelős szerkesztő és kiadó:

TÖRÖK BÁLINT

AZ E. G. E. TITKÁRA.

Előfizetési díj nem tagok részére:
Egy évre 400 lei Negyed évre 100 lei
Fél évre 200 lei Egyes szám 8 lei

Meghívó.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet igazgatóválasztmánya Kolozsvárt 1927. évi december hó 14-én, d. u. 4 órakor az egyesület Attila-utca 10. sz. alatti székházában rendes ülést tart, amelyre a választmány tisztelt tagjait meghívja

Kolozsvár, 1927 december 1-én.

az Elnökség.

Tárgysorozat:

1. Miniszteri felirat a melász-kiszolgáltatás ügyében.
2. Miniszteri felirat a kisajátított ingatlanok adója tárgyában.
3. Miniszteri felirat a heremag-export ügyében.
4. A Szatmárvármegyei G. E. átirata a kormány elé vám-ügyben vezetendő küldött-ség tárgyában.
5. Jelentés az állatexportvásárokról.
6. Jelentés a ménesekek állami támogatásáról.
7. Cukorrépatermelési Szakosztály jelentése.
8. Növénytermelési Szakosztály jelentése a kukorica- és burgonyavetőmag-kiállítás előkészítő munkálatairól.
9. Az Irodalmi és Könyvkiadóvállalati Szakosztály jelentése az E. G. kiadásával járó költségekről.
10. Jelentés a szervezési munkálatokról.
11. Jelentés a Minerva Biztosító Intézettel kötött megállapodásról.
12. Különböző keblői ügyek bejelentése.
13. Tagsági ügyek.
14. Ülés napjáig érkezett tárgyak.
15. Esetleges indítványok.

Meghívó.

Az E. G. E. Növénytermelési Szakosztálya f. évi december hó 14-én d. u. fél négy órakor Kolozsvárt, az E. G. E. Attila-u. 10. sz. alatti székházában gyűlést tart, amelyre a szakosztály tagjait tisztelettel meghívja

Kolozsvár, 1927 dec. 9-én.

az Elnökség.

Tárgy:

A kukorica- és burgonyakiállítás előkészítése.

Lapunk minden számának címszalagjára reávezzük az egyesületi tagok és az előfizetők tagdíj-, illetve előfizetési díjhátralékát. Arra kérjük tisztelt olvasóinkat, hogy a címszalagon kimutatott hátralékot az E. G. E., illetve az Erdélyi Gazda kiadóhivatala címére, külön felszólítás bevárása nélkül beküldeni sziveskedjenek.

Gyergyó gazdasági csődje.

Irta: Dr. Gaal Alajos.

A gyergyói medencét koszorúzó hegyek oldaláról eltűntek az őserdők, a marosmenti fakitermelés végső fázisait éli.

Az itt lakó, mintegy 50.000 székely eddig a fenyőerdőkből élt s a fa volt az ő termése: buzája, szőlője, szene, olaja, ezüstje, aranya egyaránt. Ha ezeket a fenyőerdőket turnusokban, a magyar kormányok által jóváhagyott és ellenőrzött üzemtervek szerint termelték volna ki; lenne erdő a gyergyói hegyek fölött ma is. De mi történt? Az erdőpásztoroktól föl, a miniszteri tisztviselőkhöz mindenki keresni akart a székely birtokosok erdőin s míg saját fáját megegyeszer kellett, hogy megvegye, ha kitermelési engedélyhez akart jutni, addig közbirtokosságaink erdőit minden üzemterv nélkül, vagy annak kijátszásával, lelketlenül dobták a fölburjánzott fűrészek, kereskedők, kijárók martalékává, természetesen fél-, vagy harmadáron.

Nem egyszer 20 éves növendékeket taroltak le, hatóságj asszisztenciával, nem gondolva semmivel sem.

A székely birtokos, vagy közület kapott a legkevesebbet a fáért, mert a sok kijárási, közvetítés nagy összegeket emésztett föl, természetesen a tőár rovására.

A második katasztrófális csapást a román törvényhozás mérte a gyergyói székelyekre, amikor nem számolt egyáltalán a fent említett gyergyói gazdasági helyzettel s mint a legtermészetesebb dolgot hajtotta végre, legtöbb helyen kéjes kegyetlenséggel a minden logika nélkül fölépített agrárreformot s vette el a székelység közületeinek, közbirtokosságainak és egyeseknek is létalapot képező erdőit.

A kisajátító hatóságok a tulzott ambícióval elvették erdőket, nem lévén közelben román község, lakosság, állami rezervák létesítésével, államvagyonnak deklarálták, csak hogy ne maradjon az a székely közbirtokosságok kezei között.

Elképzelhető ezek után az a munkanélküliség, az a nyomor, mely elementáris erővel szakadt a gyergyói medencére. Fokozta ezt a fakitermelés csődje is, melynek okai szintén az adminisztrációs tervek hanyagságában, hozzá nem értésében keresendők. Így a lehetetlen magas szállítási díjtételek, vámok, adók, illegitim költségek, az ingadozó leu, kereskedelmi szerződések hiánya, a mindenkor kormányok anyag nemtörődömsége, stb.

Kérdem már most: ha lelketlenül letarolták, agrárreformmal szívtelenül, meg gondolatlanul elvették a néptől erdőit, egyedüli kereset-

forrását, miből éljen meg e munkához szokott, törekvő nép?

A föltett kérdés mélységes jelentőségét, borzalmas realitását csak az értheti meg, ki itt élt e nép között, annak jólétében s itt küzd, szenved vele nincstelenségében s vele néz fáult reménytelenséggel a sivár, ruhátlan, kenyértelen jövője felé ma is.

E percben úgy érzem, hogy rajtunk kívül nem gondol velünk senki s a holnap borzalmaival magunknak, minden támogató kéz, kívülről jövő segítség nélkül kell szembeállanunk.

Az agrárreform oly mérvű revíziójára, hogy székely községeink visszakapják elvett erdősegeiket, újból zavartalan birtokosai és kitermelői lehessenek tulajdonaiknak, — ösmerve a román hatóságok mentalitását, velünk szemben elfoglalt sovinizmusát, — gondolni sem merek, bár ezért a revízióért mindent tartozunk megtenni.

A meghagyott, kitermelt erdőtalaj, vagy a már ültetett fiatal erdő 50 év előtt nem hozhatna újra jövedelmet s faállományuk nem képezhetik kereskedelem tárgyát a jelzett időn belül.

Népünk egyéb meglévő birtoka — különösen áll ez a szántott-vetett földjeire, — alig adja meg az elvetett magot. Mint a múltban, amióta a gyergyói székely, — mely véleményem szerint e földön őslakó — nem élhetett szántóföldje után sohasem, úgy a jövőben sincs arra semmi kilátása.

Az ősfoglaló gyergyói székely egészen a XIX. századig állattenyésztésből élt, illetőleg tengette életét s bizony nem lévén elegendő művelhető szántóbirtoka, nem egyszer nézett szembe és birkózott meg az éhínséggel, mikor a nyírfakérgéből volt kénytelen kenyéret sütni s lóháton hozta más vármegyéből a zablisztet be, hogy éhen ne haljon.

Ennek dacára azt mondhatjuk, hogy Gyergyó állattenyésztése virágzott, Gyergyó népe állattenyésztésből élt.

Hogy mily mértékben, arra vonatkozólag még ma is élő öregebbjeink érdekes adalékokkal szolgálhatnak.

Gazdáink tömegre és nem minőségre tenyésztettek. Hegyi legelőiken kellő számú épületet emeltek és állatállományuk nagyrésze baromkertekben telelt és így edzve volt az elég mostoha gyergyói hideg ellen is.

Minden székely gazdának volt 10—20 drb. szarvasmarhája, de nem volt ritka közöttük a 100—200 drb. marhát tartó egy községben sem.

Folyt. köv.

„Gazdák” Általános biztosító
Részv.-társ.-nál.

Székhely: Arad. Állgagatóságok: Kolozsvár, Temesvár. Vezérképviselőségek Arad, Brassó, Nagyvárad, Marosvásárhely, Déva, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár, Nagyenyed, Szatmár és Nagyszében. Elfogad tűz, jég, élet, állat, befőtéses lopás, baleset, szavatossági, szállítmány és üveg biztosításokat. — Egyesületi tagok külön kedvezményben részesülnek. Minden biztosítási ügyben részletes tájékoztatót nyújtanak a vezérképviselőségek és egyesületünk iktatói hivatala.

A mezőgazdasági szeszgyárak csődje.

A mezőgazdasági szeszgyárak most ébredtek öntudatra és látják, hogy egy pár ipari szeszgyár nyereségvágyának és spekulációjának estek áldozatul a szindikalizálás következtében. Mintegy 160 mezőgazdasági szeszgyáros tagja van a szindikátusnak. Szindikátus 50 százalékos kvótát állapított meg a mezőgazdasági szeszgyárak számára, ami azt jelenti, hogy főzhetnek ugyan évente 5 vagon szeszt, de abból havonta csak 16 Hl.-t adhatnak el. Így természetesen nem rentabilis a termelés. És míg a szeszgyár 2 L-t nyer egy liter szeszen, addig a szindikátusnak 16 L. bruttó bevétele után 8 L. a tiszta haszna, u.cs. literenként. A beadott szeszt nem fizeti, ellenben magas kamattal előleget, vagy kölcsönt nyújt a szindikátus a mezőgazdasági szeszgyárosoknak. A szindikátusban levő 3 nagy ipari szeszgyár főzi ki a másik 50%-át a mennyiségnek, óriási nyereség mellett.

Eltekintve a gyárosok egyéni kárától, az erdélyi mezőgazdasági kulturára is tetemes kárt jelent a szeszgyárak üzemének tetemes redukálása. A rossz vasuti összeköttetéssel rendelkező vidékek nyersterményeit a mg. szeszgyárak összevásárolták és kifőzték. A szeszgyári moslékot a gazdák feltakarmányoztatták, a termelt trágyával földjeiket javították, terményeik után pedig illő árat kaptak. Az ipari szeszgyárak a regátban termelt gyengébb minőségű terményeket vásárolják össze potomáron és így a kereslet megszüntével az erdélyi terményárak is csökkennek.

Az erdélyi mezőgazdasági szeszgyár-tulajdonosok most már feleszméltek és érdekeik megvédelmezése céljából egy kongresszust óhajtanak tartani a közeljövőben, valószínűleg Brassóban, amelyen a teendő lépéseket fogják megbeszélni.

Az ólomzárolási rendszer mellett sem bízik többé a külföld a romániai heremagban.

Megemlékeztünk volt az Erdélyi Gazdában arról a kormányintézkedésről, amely szerint az országból csak ólomzárolt heremagot szabad a jövőben kivinni. Mint oly sok más rendelkezésnél, ennél is lehetővé van téve a tilalom kijátszása oly módon, hogy a bukaresti magvizsgáló állomás a „rostaalj” kiszállítására is engedélyt adhat az exportőröknek.

A kivétel megszorításával a kormány az 1923. évi londoni nemzetközi egyezménynek akart érvényt szerezni, amelyet Románia is ratifikált és amely szerint az aranka irtandó aratás előtt, a kül- és belkereskedelemben pedig csakis arankamentes heremag forgalmazható.

A fent említett, korábban kiadott intézkedés módot nyújt arra, hogy a „rostaalj” mászóval az arankás mag, sőt maga az aranka is forgalomba hozható legyen. Sőt mi több, forgalomba is került külföldön, mint romániai tisztított mag. Svédország, Dánia és egy néhány import állam, mely ezelőtt intenzíven kereste az erdélyi heremagot, emiatt most beszüntették Erdélyben a vételeket és likvidálják régebbi kötéseiket.

Ime egy példa, amelyből meggyőződést szerezhetünk arról, hogy mennyire fontos az, hogy a gazdaközönség a megbízhatatlan kereskedelem kizárásával maga gondoskodik terményeinek értékesítéséről. Az ilyen és ehhez hasonló manipulációk mellett sohasem fogjuk elérni a minket joggal megillető legmagasabb világgpiaci heremagárakat. Az E. G. E. feliratilag kifejtette a kormány előtt a rendelkezéssel szemben az aggodalmait, amelyek sajnos, nem bizonyultak alaptalanoknak.

Hogyan alakíthatjuk át istállóinkat dohányszárító pajtának?

A dohánytermelést különösen a Mezőségen a gazdaközönség egyre jobban kezdi felkarolni. A földreform kapcsán sok köistálló és egyéb értékes gazdasági épület vált feleslegessé, amelyek többek között dohányszárítóknak is átalakíthatók.

Ha istállóról van szó, ez esetben a téglapépületnél az istállóablakok lemélyítendők 1—2 méternyire a föld színéig, ha az istállónak csak egyik oldalán vannak ablakai, az esetben a szemközti oldalán ugyanilyen nagy ablaknyílások vágandók. Ezen ablaknyílások egyszerű deszkatablakkal zárhatók és pedig úgy, hogy befelé nyiljanak. Ez az olcsóbb eljárás, lehet azonban zsalugáter-rendszerű szellőztetőablakot is készíteni. Természetesen az istálló padozatát le kell bontani. Amennyiben a tetőzet zsindelel, vagy szalma, ez megmaradhat, ha azonban cserép, akkor ez alá a szarufákra vagy deszkázatot kell készíteni, vagy pedig, ami olcsóbb, a cserép alá szalmaburkolatot kell helyezni, azért, hogy a cseréptető jó hővezető tulajdonsága csökkenjen. Amennyiben az istálló elég széles, akkor a keskenyebb oldalán is hasonlóképpen ablakok vágandók. Ez vonatkozik a téglából készült épületekre, a vályogból készült épületnél óvatosabban kell eljárni, nehogy az ablakok kimélyítése folytán az épület megroskadjon. Egyéb iránt a vályogépület is a fenti elvek szerint alakítható át. Amennyiben nagylevelű dohányynak a termeléséről van szó, ez esetben a szellőztetőablakok vágatása elkerülhetetlen, de ha kerti, illetve kisleveleű dohány termeléséről van szó, akkor a vályogépületnél az istállóablakokat nem is kell kimélyíteni, mert a kerti levelek szárítása ugyanis a napon történik és csak éjszakára, vagy rossz idő esetén kerülnének a kerti dohányfüzerek a szárítóba. A vályogépület egyébként simitónak, osztályozónak igen jól felhasználható.

Mindezekkel különben részletesen foglalkozik Kerpely Kálmánnak a Köztelek olcsó könyvtárában megjelent „A kis dohánykertész” című szakmunkája, amelyben a dohánypajta elvére nézve részletes utbaigazítás található. A könyv megrendelhető a Pátria Könyvkiadó Vállalatnál, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz. vagy Lepage kereskedőnél, Kolozsvárt, Piata Unirii.

Ismét kapható

a Kriegner-féle REPARATOR

hűlés, csuz, kőszvény elleni szer, minden gyógyszerárban. Ara 65 L. Ahol nem kapható, oda 3 tüveget 210 lei utánvétellel küld a főraktár.

Farmacia FLOHR Cluj.

Törvények, rendeletek.

A tenyész- és exportállatok szállításának új szabályozása,

A CFR. hivatalos lapjának idej 309. számában (140950/72932 C. 5520 C/2—1927. sz. alatt) a CFR. vezérigazgatósága rendeletet közöl a tenyész- és exportállatok szállításának új szabályozásáról december 1-től kezdődő érvénnyel.

Az új rendelkezés értelmében a tenyészállatok szállításához a földművelésügyi miniszterium állattenyésztési igazgatóságának igazolványa szükséges, mely el kell, hogy legyen látva ezen igazgatóság aláírásával és pecsétjével. Az igazolványban feltüntetendő a szállításra kerülő állatok neme és száma, a feladó- és a rendeltetési állomások. Az igazolványt a szállító levélhez kell csatolni. A szállítási díj az érvényben levő teheráru-díjszabás tételei szerint az állatok egyenkénti szabványsúlya szerint fizetendő, tekintet nélkül azok számára. Abban az esetben, ha a vagonrakomány szállítási díjtétele kisebb volna, mint a vagonban elhelyezett állatok után egyenként és súly szerint számított fuvardíj, akkor mint olcsóbb fuvardíj, ez alkalmazandó. Eszerint a tenyészállatok szállításánál darabonként szállítva ezután is a B. tarifa tételei, illetve nagyobb szállításoknál, ha olcsóbb a teljes vagon tarifája, úgy annak megfelelően a VI. speciális tarifa tételei alkalmazandók. A tenyészállatok kísérője részére a rendelet félharmadosztályú jegykedvezményt engedélyez.

A CFR vezérigazgatósága utasítja továbbá az állomásfőnököket, hogy az exportvásárokról kiszállítandó állatok részére bocsássonak megfelelő számú és állapotban levő vasuti kocsi az exportőrök rendelkezésére, amelyek alkalmasak legyenek a nemzetközi forgalomban való közlekedésre. Minden exportállatszallítmányt tartalmazó vagonhoz külön kísérő adandó, aki menetnél díjmentesen utazik.

Az aradi, nagyvárad, szatmári és a cernovici exportvásárokról kiszállítandó élőállatok után az érvényben levő szállítási díjtételek fizetendők, tehát teljes rakományánál a VI. speciális díjszabás, illetve darabonkénti szállításnál a B. osztály tételei. A rendelet azonban a balázsfalvi és a kolozsvári exportvásárokról, valamint a Brassóból hetenként élőállatszallítmánnyal kivételre kerülő szállítmányok után a IV. speciális tarifának harmadik (10—15.000 kg. szerinti) oszlopa alkalmazandó. Ez a díjszabás jelentékenyen olcsóbb, mint a B. osztály, vagy a Sp. VI. díjszabása. Azonban míg a határmenti Aradtól a kurticsi határig (18 km.) 8 lejbe, Nagyváradtól Biharpüspökiig (6 km.) 6 lejbe, Szatmártól Halmiig (22 km.) 9 lejbe kerül vagonként 100 kg.-ként az élőállatok szállítása, addig Erdély belsejében fekvő kolozsvári exportvásárokról (158 km.) 25 lejt, Balázsfalvától (286 km.) 39 lejt és Brassótól

(487 km.), ahova a székelyföld is hajthatna fel export állatot, 57 lejt kell fizetni ugyancsak 100 kg.-ként Biharpüspöki határállomásig.

Ezek szerint tehát a kolozsvári, balázsfalvi és brassói exportvásárokról kivitelre kerülő szállítmányok számára előírt kivételes tarifa még mindig igen drága a határmenti vásárokhöz viszonyítva.

A rendelet nem intézkedik arról, hogy a rendes országos vásárookra felhajtott export állatok fuvardíja is mérsékeltesse. Csik, Háromszék, Marostorda, Tordaaranyos, Szolnok-Doboka stb. stb. vármegyéktől több száz kilométerre esik egy-egy exportállatvásárt tartó város és igen súlyos sérelem érne a székely gazdaközönséget, ha csak a fenti kiváltságos vásárok élveznék ezt a kedvezményt.

Rendelet

a közutakon közlekedő traktorok ügyében.

A megyei prefekturák a traktorok összeírása és nyilvántartása érdekében körrendeletet adtak ki, mely hivatkozással a gépi erővel vont szállító eszközök forgalmára vonatkozó törvény 1. cikkelyére, megköveteli, hogy a megyebeli összes traktorok, meltek a közutakon közlekednek, forgalmi engedéllyel (permis de circulation) legyenek ellátva és csakis vizsgázott sofföröktől vezettessenek. Felhívja a rendelet a megyei traktortulajdonosokat, hogy 1927 dec. 1-ig kérjék traktoraik nyilvántartásba vételét a prefekturánál. E kéréshez csatolni kell a vásárlásra vonatkozó összes okmányokat s egy közlési bizonyítványt, melyben fel van tüntetve: 1. A tulajdonos neve és lakhelye. 2. A sofför neve, valamint bizonyítványának száma a kiállító rendőrprefektúra megnevezésével. 3. A traktort előállító gyár neve. 4. A traktor neve, mezőgazdasági vagy ipari. 5. A motor száma. 6. Cilinderek száma. 7. Lóerő száma. 8. A traktor sulya. — A tulajdonosoknak be kell mutatniok az általuk szerződött sofför bizonyítványát. A traktorok bejegyzéséért 250 lejt kell lefizetni készpénzben és 200 lejt bélyegben. 1928 január elseje után a közutakon csakis forgalmi engedéllyel ellátott traktorok közlekedhetnek vizsgázott sofförök vezetése mellett.

Ez a rendelkezés igen komolyan érinti a szántógépek tulajdonosait. Először, mert a bejelentés kötelezettsége gondot, munkát és költséget okoz, mert ma a traktorokat szerény javadalmazású betanított gazdasági cselédek, vagy kovácsok, gépészek stb. vezetik. Mihelyt azonban vizsgázott soffört kell alkalmaznia a gazdának, már az üzem rentabilitása szenved, mert a sofförök magas fizetési igényekkel lépnek fel és a gazdaságban nem foglalkoztathatók a traktor munkájának szünetelése alkalmával. De a nyilvántartásba vétel egyúttal azt is jelenti, hogy háboru esetén a traktorokat hadicélokra igénybe veszik, sőt talán még hadgyakorlatokra is — ha a gazdasági lovak példáját tekintjük. — A traktorokra 1926. jan. 1-től kivetett magas utadón kívül a fenti rendelet újabb közterheket jelent a traktortulajdonosok számára.

EGYLETI ÉLET

Az első erdélyrészi nemesített tengeri- és burgonyaveitőmagkiállítás és vásár.

Az E. G. E. Növénytermelési Szakosztálya által Kolozsváron, 1928. évi március hó 4—11 napjain rendezendő első erdélyrészi nemesített tengeriveitőmag és burgonyakiállítás és vásár prospektusa elkészültnén azt a szakosztály a héten küldi ki az érdekelt termelők számára.

Tekintettel arra, hogy Erdélynek a két főterménye igen nagy szerepet tölt be a gazdaságban és háztartásban egyaránt és ennek

Eladás kedvező havi részletre!

His Master's Voice
lemezek és gépek

Koffer és szalongépek

Legújabb slagerek

Oriási választék. -- Szállítás az egész országba. -- Az ország legnagyobb és legjobban szortirozott raktára. -- Engross és Endetail. -- Kérjen katalógust a vezérképviselőtől és raktártól!

ODEON-MÜVEK

BUCUREȘTI,

Calea Victoriei 79.
(vis a vis de Biserica Alba)

Fiókok: București, Bulv. Elisabeta No. 1. (Grand Hotel Boulevard alatt.) — Cernăuți, Str. Română No. 11. — Cluj, Memorandului 16.

dacára nélkülözzük a fajtiszta és az egyes célok, talaj- és éghajlati viszonyoknak legjobban megfelelő, nemesített fajtájú vetőmagvakat, kérjük Tisztelt Tagtársainkat, hogy a kézhez veendő prospektusokat figyelmesen tanulmányozni sziveskedjenek.

Minthogy a cél kettős: 1. a mai köztermelésben levő fajták összegyűjtése azok előnyeinek és hátrányainak a kiállítás ideje alatt tartandó előadások kapcsán való ismertetése és 2. a nemesített fajták beszerzésére való alkalomnyújtás. Kérjük T. Tagtársainkat, hogy a ma használatban levő összes kukorica és burgonya fajtákból sziveskedjenek mintákat küldeni a kiállításra.

A kiállítás és vásár beosztását, helyét, idejét, a bejelentések módját, stb. illetőleg bő és részletes tájékoztatást nyújt a héten kiküldendő prospektus, amelyet az érdeklődők számára díjtalanul küld meg az E. G. E. titkári hivatala.

Vegyes közlemények

Gr. Bethlen Ödön.

Gróf Bethlen Ödön földbirtokos, az E. G. E. alapító-igazgató-választmányi tagja, volt magyar királyi valóságos belső titkos tanácsos, a Szent István rend lovagja, a polgári érdemkereszt tulajdonosa, Kolozsvármegye és Kolozsvár város volt főispánja, kormánybiztos, ref. egyházkerületi és főgimnáziumi főgondnok folyó évi december hó 9-én reggel 7 órakor rövid szenvedés után 76 éves korában elhunyt. A magyar közéletben kiváló szerepet töltött be és a nemes intencióktól vezérelt, puritán közéleti szereplése alatt a háborus idők dacára is a legnagyobb rendet és fegyelmet tartotta és tartatta fenn, aminek jelentőségét épen napjainkban tudjuk leginkább értékelni. A változott viszonyok között is hű maradt Erdélyhez és Kolozsvárhoz. Visszavonultan élt, meghitt baráti körben és a földreform kapcsán tetemesen csökkent birtokán gazdálkodott.

Gróf Bethlen Ödön 1852. született Bethlenben, középiskolai tanulmányait Budapesten, a Lónyay-utcai gimnáziumban végezte, azután haditengerészeti iskolába iratkozott. Velencében is teljesített szolgálatot, mint tengerészkadet. Mint tengerésztiszt különféle hajókon az egész világot bejárta. A triezti kereskedelmi és iparkamara kiküldetésében közgazdasági tanulmányuton volt Indiában és utazásairól könyvet is írt. Fiumében mint révész-kapitány hosszú ideig teljesített szolgálatot. Politikai pályára 1881-ben lépett, mint a bethleni kerület képviselője 15 évig megszakítás nélkül volt a ma-

gyar parlamentnek tagja. Majd visszavonult a politikai élettől 1912-ig, amikor Tisza István gróf kivánságára elfoglalta Kolozs vármegye és Kolozsvár város főispáni székét, melyet a háboru legnehezebb éveiben is a köz legnagyobb elismerése mellett töltött be. A főispáni állásból 1917-ben távozott több magas kitüntetéssel. V. B. T. T. lett, majd a Szent István-rend kiskeresztjét kapta meg s ezen időtől ismét visszavonult. Egy héttel ezelőtt sujtotta le a betegség, amely időtől családjának gondos és szerető ápolása dacára egyre válságosabb lett az állapota, míg folyó hó 9-én reggel 7 órakor kilehelte nemes lelkét. Halálával dr. gr. Bethlen György, a Magyar Párt elnöke, az E. G. E. ügyvezető alelnöke édesapját gyászolja. Temetése vasárnap d. u. 3 órakor lesz. Halála egész Erdély magyarsága körében őszinte és mély részvételt kelt.

A melász takarmányozási célokra való kiszolgáltatása ügyében az E. G. E. felirt a kormányhoz és felirta támogatására felhívta az érdekelt vidékek társaságait és mezőgazdasági kamaráit. A Temes- és Arad-megyei mezőgazdasági kamara most értesíti az E. G. E.-t, hogy hasonló szellemben szintén felirt a kormányhoz és a kamarai központhoz.

A mezőgazdasági vámok módosítása érdekében az E. G. E. korábban feliratot intézett a pénzügyi és földművelésügyi miniszter urakhoz. Az egyesület felkérte a társaságokat és mezőgazdasági kamarákat hasonszellemű felirat küldésére. A Szatmár- és Szamosmegyei társaságok, valamint a kolozsmegyei mezőgazdasági kamara értesítést küldtek az E. G. E.-hez, hogy ez ügyben szintén beadvánnyal fordultak a kormányhoz.

Jótekonycélú háziipari kiállítás Kolozsvárra. A kolozsvári református kollégium disztermében folyó hó 12-ikén nyílik meg a dr. Müllerné, Dósa Lili jótekonycélra rendezett perzsaszőnyeg-kiállítása, amelyen kb. 80—100 drb művészi szőnyeg kerül bemutatásra. A kiállítás keretében két teadélután is lesz, az egyik 15-ikén délután 6 órai kezdettel, Guncser Nándor festőművész közreműködésével, a másik 18-án s ennek műsorán Maksay Albert szerepel néhány költeményével, Nagy Ferencné zongorázik és Szentimrei K. Jenő előadást tart a keleti szőnyegekről. E kiállítás egy rendkívüli alkalom arra, hogy az érdeklődő együtt láthassa azon szőnyegritkák művészi reprodukcióit, melyek eredetijének legnagyobb részét — mint ritka műkincset — külföldi muzcumokban őrzik. A kiállítás 12-től 20-ig tart és tiszta jövedelmét a kolozsvári református leány- és főgimnázium és magyar diákmenza javára fordítják.

20:465 L. Egy gazdatársunk írja, hogy kibérelte az államtól a tőle kisajátított 220 kat. hold földet. Az állam elvette volt 20 leies kényszerbér mellett, de a birtokos sohasem látott egy banitsem a kényszerbér összegéből. Most a bérbeadási árverésen 465 leit kellett adjon volt birtokának holdankénti bére fejében. Lépéseket tett a bérérték kiegyenlítése és adónak ezalapon való megállapítása érdekében. Érdeklődéssel várjuk a közeli napokra kitűzött tárgyalás eredményét, noha biztosak lehetünk afelől, hogy találnak paragrafust gazdatársunk minden vonalon való elmarasztalására.

PIAC.

Gabonaárak métermázsanként a feladó-állomáson: Buza 730—740, rozs 620—640, árpa 580—600, zab Mezőségen 500, Bánátban 520, tengeri Mezőségen 460—480 lej.

Heremaggiacón az üzlet stagnál. Uradalmi áruból alig van kínálat, vidéki gazdakörök még rendelkeznek nagyobb tételek fellett. Eladások történtek prima uradalmi áruból 50—51 lejért, gyöngébb minőségű tételknél 47—48 lejért.

Élőállatárak: Exportökör 20—24, horju 32—36, hizott sertés 28—30, exportsertés 30—33 lej kg.-onként élősúlyban.

Az E. G. E. kiadásában megjelent könyvek és egyéb nyomtatványok árjegyzéke.

1. ár, ha a füzetet személyesen veszi meg;
2. ár, ha a füzet árát előzetesen beküldi és egyszerű postal küldés mellett, a füzet megérkezéseért felelősséget nem vállalunk.
3. ár, ha a füzet árát előzetesen beküldi ajánlott és felelős postal küldéssel.
4. ár, ha a füzetet utánvétellel küldjük meg.

Megrendelések azok értékével együtt az Erdélyi Gazdasági Egylet titkári hivatala (Cluj—Kolozsvar, Str. Andrei Muresan 10.) címére küldendők. Öt példányon felüli füzetmegrendelés esetén 25 százalék engedmény.

	Lej
1. Réti János. A trágyáról, a trágyázásról	5 8 18 24
2. Gáspár J.: A kaszálók és legelők ápolása	20 23 33 39
3. Virág Elek: Sertésenyésztés és hizlalása	20 23 33 39
4. Tormay Béla. A borjúk fölneveléséről	5 8 18 24
6. Hauer Géza. A fejőstehénről	5 8 18 24
7. Hensch Árpád. A szántás-vetésről	5 8 18 24
12. Rittler G. A házikert	30 33 43 49
17. Ásványi Lajos. A vörös lóhere természetéről	8 11 21 27
19. Herényi: A nyerstakarmányok eltevése	5 8 18 24
20. K. Vörös S. A gazdaságok berendezéséről	5 8 18 24
21. Marx Ferenc. A kosárfűz termelése	5 8 18 24
22. Kovácsy B. Házi állataink takarmányozása	5 8 18 24
30. Nemes István: Az öntözés	5 8 18 24
36. Jakab L. Állataink egészségének gondozása	10 13 23 29
38. Cserháti S. A gyomok kártékonyága	5 8 18 24
43. Ikaftalvi. Szőlőművelésről	5 8 18 24
46. L'Huillier I. A káposzta-félék természetése	5 8 18 24
47. Dr. Balntner F. A mezőgazd. szeszgyárak	5 8 18 24
48. Dr. Nagy E. A cukorrépa termelése	40 43 53 59
52. Dr. Barna. A kenyéradó növények elenségei	10 13 23 29
56. Dr. Csérei Lajos: Kalauz a falusi gazdasági társadalomtudományban	10 13 23 29
57. Szász Ferenc. Tejgazdaság. Sajt készítés	15 18 28 34
58. Jászberényi András. Tejgazdaság, vajkészítés	15 18 28 34
59. Csérei Gyula. Az utak és terek fásítása	5 8 18 24
60. Dr. Szentkirályi Á. Erdély juhhal és juh-tenyésztése	40 43 53 59
61. Dr. Péter B. A gyógynövénytermesztés	10 13 23 29
Dr. Nagy E. A gazdakörök szervezéséről	10 13 23 29
Hágatást jegyzék darabja	5 8 18 24
Hágatást és borjázási jegyzék darabja	5 8 18 24
Törzskönyvelési lap tehének és bikák részére	5 8 18 24
Próbafejlési napló darabja	5 8 18 24
Napszámjegyzék 100 oldalas	20 23 33 39
Napszámjegyzék 50 oldalas	15 18 28 34
Napszámjegyzék 16 oldalas	5 8 18 24
Szegődménylevél darabja	3 6 16 22
Gazdakör alapszabályminta drbja	5 8 18 24
Mezőgazd. kamaráról szóló törvény	10 13 23 29
Az állattenyésztésről szóló törvény	10 13 23 29
Dr. Szentkirályi Akos „Erdély szarvasmarha-tenyésztésének dolga”	15 18 28 34
Utastítás a községi legelők kezelésére és kihasználására nézve	10 13 23 2

APRÓHIRDETÉSEK.

APRÓHIRDETÉSEK ÁRA: szavanként 4 lel. Vastag betűkkel szedett szavak kétszeres áron számíthatnak. Legkisebb apróhirdetés díja 40 lel.

Keresek megvételre használt, jó karban levő 3 lábás Hoffer-lóherefejtőt. Bartha Árpád Sft. Georgehe.

Állást keres 8 gimnáziumot végzett, szorgalmas, megbízható, ügyes fiatal ember. Cím a kiadóhivatalban.

Több évi gyakorlattal bíró nős gazda, ki a mezőgazdaság minden ágában és állattenyésztésben teljes jártassággal bír, ugyszintén a mezőgazdasági gépek kezelését is érti, a román nyelvet írásban is bírja, 1928 január 1-től megfelelő gazdasági, vagy bármely

vezetői állást elfogadna. Cím: Szilágyi Jenő gazdasági Sántionlunca, p. u. Ozun, jud. Treiscaune.

Eladó egy négy hónapot használt egyébként teljesen új állapotban levő, 1924-es gyártmányu 10 légkörös 6-os Máv. gőzkazán teljes felszereléssel, tüzfecskendővel, esetleg részletfizetésre; továbbá egy gőz, vagy motorhajtásra alkalmas K. D. C szecslovakógó és különféle gazdasági gépek. Dr. Werner Jenő gazdasága. Satumare, Petru Maior 6.

A „DISTOL”

biztosan és gyorsan gyógyítja a juh és szarvasmarha

májmetelybetegséget

Mindenki ügyeljen az utánzatokra. A

„DISTOL”

felírás minden capsulán látható.

Rapható gyógyszerárakban és drogueriákban.

Lerakat Erdély és Bánát részére:

Gergely Ferencz Utóda drogueria

Cluj, Piața Unirii 21.

104

„AMBROSI”

szőlőoltványtelep

MEDIAȘ-MEDGYES

1898 óta szállít elsőrangú szőlőoltványokat és amerikai alanyvesszőket.

Árjegyzék ingyen.

16

Ingyen

küldöm **szőlőoltvány** árjegyzékemet mely az egész országban a legolcsóbb árakat és minden szőlőbirtokosra nézve megfizethetetlen tanácsokat tartalmaz. A saját édekében ne vegyen addig oltványt, vagy bármilyen fajta vesszőt, míg át nem olvassa ezölészetli útmutatómat.

Cím: J. SZÜCS szőlőtelep 23. DIOSIG, Jud. Bihor.

95

Visszonteladók magas jutalék mellett kerestefnek.

Vásárolunk

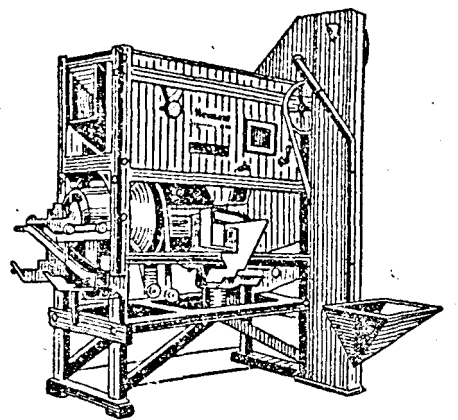
baltacimmagot és chinetea-fűmagot, kérünk mintázott ajánlatot.

BANCA CENTRALA gabonaosztály, CLUJ-KOLOZSVÁR.

113

Gazdák, szövetkezetek!

Használjátok a

»Neusaat-Veredler«

VETŐMAGTISZTÍTÓT,

a dortmundi kiállítás alkalmával a bíráló bizottság a kiállításon levő tisztítógépek közül egyedül jutalmazta a Német Gazdasági Egylet legnagyobb kitüntetésével, „AZ EZÜST ÉREM”-mel és azt mint „ujat és figyelemreméltót” ismerte el!!!! oooooo

Támaszkodjatok a vezető szakemberek ítéletére!

NEUHAUS F. G. m. b. H.

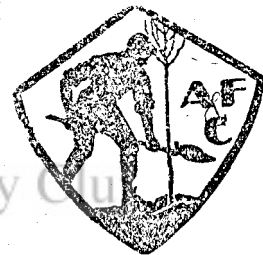
(társaság korlátolt felelőség mellett)

vetőmagtisztító és rostaszerkezetek gépgyára.

EBERSWALDE.

Vezérképviselő: POLAK BENŐ, WIEN VI. Kolschitzky-Gasse Nr. 16.

108

Szőlőoltványokat,

Alanyvesszőket

elismert elsőrendű minőségben szállítanak

Ambrosi. Fischer

és Társai

Faiskolák és szőlőoltványtelepek részv. társ. Alud—Nagyenyed. Répes árjegyzék díjtalan.

88

Cséplőgarnitúrák.

A legújabb gyártmány, hosszú rázó-szerkezettel, duplasoros golyóscsapágyakkal, acélramával, benzín petroleum-motorral, gőzgéppel párosítva

Malmigépek Ganz hengerek, szik-szíták, kombinált koptató-és tisztítógépek, daratisztítók stb.

malomátalakítások, Dieselmotorok ompressoros és kompressor nélküli kiviteiben.

Cormick-International

petroleum-tractor 3 vasu ekével.

Hosszu Isjáratu fizetési feltételek. Gyári árak.

Román Gazdasági Gépkereskedelmi Rt.

Az Első Magyar Gazdasági Gépgyár Rt.

Budapest remániai képvisellete.

Cluj—Kolozsvar, Str. Regina Maria 45.

Telefon: 151.

Távirat: Locomobil.

3997

Gyümölcsfa és szőlőoltványok

legjutányosabban beszerezhetők

„TRANSYLVANIA”

Faiskola és Szőlőoltványtelep, Alud, Judetul Alba.

Árjegyzék kívánatra ingyen. 3977